

MNENJE SVETA
z dne 5. julija 2004
o konvergenčnem programu Madžarske, 2004–2008

(2004/C 320/06)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (¹), zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Komisije,

po posvetovanju z Ekonomsko-finančnim odborom –

PODAL NASLEDNJE MNENJE:

Svet je 5. julija 2004 preučil konvergenčni program Madžarske, ki zajema obdobje od leta 2004 do 2008. Program se v veliki meri sklada z zahtevami po podatkih iz pregledanega in popravljenega „kodeksa ravnanja o vsebini in obliki programov stabilnosti in konvergenčnih programov“.

Proračunska strategija, ki je podlaga programa, stremi k zmanjšanju javnofinančnega primanjkljaja pod 3 % BDP do leta 2008, pri tem pa bo istočasno zmanjšala breme javnega sektorja za gospodarstvo. V ta namen program za njegovo prvo leto predvideva konsolidacijo javnofinančnega primanjkljaja s 5,9 % BDP leta 2003 na 4,6 % BDP leta 2004, temu pa bodo sledila letna prilagajanja za pol odstotne točke BDP (4,1 % BDP leta 2005, 3,6 % leta 2006, 3,1 % leta 2007 in 2,7 % BDP leta 2008). Ti cilji vključujejo vpliv pokojninske reforme, ki se bo s 0,7 % BDP leta 2003 dvignil na 0,9 % leta 2008. Konsolidacija temelji na odhodkih, podprta pa je s strukturnimi reformami, pretežno na področju javne uprave, zdravstva in izobraževanja. Vendar pa je treba te reforme še določiti in izvesti. Padec stopnje vseh odhodkov bi skupaj s pomočjo finančnih sredstev EU omogočil dvig deleža javnih investicij v BDP. Istočasno se načrtuje zmanjšanje celotne davčne obremenitve z 39 % na 37 % BDP.

Program vsebuje dva različna scenarija makroekonomskih in proračunskih napovedi: „osnovni“ scenarij in „optimistični“ scenarij. Osnovni scenarij naj bi veljal kot referenčni scenarij za oceno proračunskih napovedi, ker odraža bolj verodostojna predvidevanja rasti realne rasti BDP, za približno 3,5 - 4 % v letih 2004 in 2005, temu pa sledi do določene mere optimistična napoved dviga stopnje rasti za približno pol odstotne točke letno do leta 2008. Napoved hitre dezinflacije po letu 2004, ko se bo dvigovanje posrednih davkov končalo, se zdi v veliki meri realistična, glede na dejstvo, da se realna rast plač zaradi uskladitve s produktivnostjo občutno umirja.

Program predvideva, da se bo javnofinančni primanjkljaj spustil pod 3 % referenčne vrednosti BDP šele leta 2008. V programu predvideno zmanjšanje primanjkljaja se zdi dosegljivo. Vendar pa dejstvo, da se bo primanjkljaj po načrtih spustil pod 3 % BDP šele leta 2008, pa še takrat le tik pod mejo, ter da znaten delež prilagoditve prihaja iz zmanjšanja bremena obrestne mere, povzročata zaskrbljenost. Tveganja glede proračunskega rezultata izvirajo iz možnosti, da se bo v skladu s preteklimi izkušnjami s prekoračitvami odhodkov rast izkazala za nižjo od napovedane, ter iz pomanjkanja informacij o predvidenih ukrepih za zmanjšanje odhodkov v zadnjih letih programa. Uresničitev predvidene prilagoditve v prvem letu programa je ključnega pomena za verodostojnost strategije prilagajanja; v primeru neuspeha bi lahko bila ogrožena celotna pot prilagoditve. Ker proračunska usmeritev iz programa morda ne bo zadoščala za zmanjšanje primanjkljaja pod prag 3 % BDP do konca programskega obdobja, je treba izkoristiti vse priložnosti za pospešitev trajne fiskalne prilagoditve. Hkrati napovedani javnofinančni saldi v precejšnji meri odražajo izvajanje intenzivnega programa javnih investicij, ki bo delež javnih investicij v BDP dvignil s 4 % BDP v letu 2004 na 5,5 % BDP leta 2008.

(¹) UL L 209, 2.8.1997, str. 1. Dokumenti, ki se omenjajo v tem besedilu, se nahajajo na spletni strani http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

Potem ko bo delež javnega dolga leta 2004 dosegel skoraj 60 % BDP, se bo po napovedi iz programa do leta 2008 znižal na 54 % BDP. To bi bilo v skladu z načrtovano proračunsko prilagoditvijo, koristi pa bodo tudi od napovedanega padca obrestnih obremenitev in uskladitve negativnega pretoka zalog. Medtem ko se to zdi verjetno, je pozitiven razvoj morda lahko ogrožen zaradi obrestnih mer, ki bi upadale počasneje od napovedi.

Kar se tiče dolgoročne vzdržnosti se Madžarska sooča z manjšim tveganjem proračunske neuravnoteženosti zaradi napovedanih stroškov v zvezi s staranjem prebivalstva. Pokojninska reforma iz leta 1998, ki je vzpostavila progresivni tristebni pokojninski sistem, vključno s spremembami parametrov dokladnega stebra oziroma prvega stebra (npr. višanje upokojitvene starosti in uskladitev pokojnin), je sicer ublažila tveganja za dolgoročno proračunsko neravnovesje, ni pa jih popolnoma odpravila. Zagotovitev ustreznega primarnega presežka v srednjeročnem obdobju je skupaj z izvajanjem ukrepov za nadaljnjo zaustavitev dviga stroškov, povezanih s staranjem prebivalstva, zlasti z zdravstvenim varstvom, ključnega pomena za doseg vzdržne osnove javnih financ.

Na podlagi priporočil Komisije in v skladu s členom 104(6) Pogodbe je Svet 5. julija 2004 sklenil, da ima Madžarska čezmerni javnofinančni primanjkljaj in skladno s členom 104(7) pripravil priporočila s strateškimi nasveti za Madžarsko z namenom, da se to stanje odpravi.

Ključne napovedi iz konvergenčnega programa Madžarske

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Realna rast BDP (%)	2,9	3,3-3,5	3,5-4	ca. 4	4-4,5	4,5-5
Rast zaposlenosti (%)	1,0	0-0,5	0,5-1	ca. 1	ca. 1	ca. 1,5
HICP inflacija (%)	4,7	ca. 6,5	ca. 4,5	ca. 4	ca. 3,5	ca. 3
Dejanski javnofinančni saldo (% BDP)	- 5,9	- 4,6	- 4,1	- 3,6	- 3,1	- 2,7
Stanje javnega bruto dolga (% BDP)	59,1	59,4	57,9	56,8	55,6	53,7